

Reactie van natuur- en milieuorganisaties op wetsvoorstel wijziging Meststoffenwet per 1 januari 2020

Utrecht, oktober 2018

Betreft: Reactie natuur- en milieuorganisaties op het wetsvoorstel wijziging Meststoffenwet.

Contactpersoon: Karen Eilers: k.eilers@natuurenmilieu.nl

U heeft het wetsvoorstel wijziging Meststoffenwet gepubliceerd ter inzage en afwachtend op terugkoppeling uit de maatschappij. Hierbij ontvangt u de inspraakreactie namens de gezamenlijke natuur- en milieuorganisaties: Natuur & Milieu, de Natuur en Milieufederaties, Natuurmonumenten en LandschappenNL. Voor deze organisaties is het uitgangspunt dat de Nederlandse landbouw begeleid moet worden in de transitie naar een evenwichtige landbouw, waarin kringlopen gesloten zijn en natuurinclusiviteit het leidende principe is. Dit uitgangspunt sluit in onze ogen ook goed aan op uw visie, landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbinden'.

Juist voor een transitie naar kringlooplandbouw is het van belang dat de normen voor nitraat in oppervlakte- en grondwater en ammoniak in de lucht niet langer worden overschreden. De meststoffenwet is een belangrijk middel waarmee deze transitie naar het echt sluiten van kringlopen kan worden vormgegeven. Ons pleidooi is "grijp deze kans en plak geen pleisters". Het Zesde Nitraatactieprogramma (NAP6) beoogt dit, maar zal dat echter niet realiseren. De Milieu-effectrapportage bevestigt dit ([link](#)). Ons inziens zijn de voorgenomen wijzigingen van de Meststoffenwet die hier ter inspraak zijn onvoldoende om een goede waterkwaliteit te waarborgen en de andere milieuproblemen die voortkomen uit ons landbouwsysteem doeltreffend aan te pakken. Wij vragen u daarom de wet op de volgende punten te wijzigen:

1. **Artikel 18a: Verlaag de totale fosfaat- en stikstofplafonds met 50%**

De natuur- en milieuorganisaties zien de noodzaak om mestplafonds per sector in te stellen en zijn blij dat u dat met deze wetswijziging doorvoert. We verwachten wel dat de totale fosfaat- en stikstofplafonds zo ingesteld worden dat zij passend zijn bij kringlooplandbouw, zoals u in uw visie heeft aangegeven. Op hun huidige niveau (172,9 mln kg fosfaat en 504 mln kg stikstof) zijn de plafonds te hoog om klimaat-, milieu- en biodiversiteitsdoelen te halen, en passen daarmee door hun hoogte niet in uw visie. De hoeveelheid geproduceerde mest overstijgt het beschikbare landoppervlak waarop mest veilig geplaatst kan worden.

U kunt hierin de eerste stap naar kringlooplandbouw zetten: om de plafonds wel te laten bijdragen aan het sluiten van de kringlopen, stellen wij voor om deze in 2030 met minimaal 20% te verlagen. Een voorwaarde voor gesloten regionale kringlopen is dat het mestoverschot verdwijnt. Mest kan hierdoor weer een bodemverbeteraar met waarde worden in plaats van een afvalstof met hoge afzetkosten. De nu voorgestelde hoogte van het totale fosfaatplafond zal resulteren in een mestoverschot van 38 miljoen kg fosfaat.¹

Wij roepen daarom de minister op om de totale fosfaat- en stikstofplafonds (in stappen) respectievelijk met minimaal 22% en 24% te verlagen in het komende decennium. Zo kan bijna alle in Nederland geproduceerde mest op Nederlandse bodem gebracht worden en komt het sluiten van kringlopen binnen handbereik.

---

¹ Op basis van de plaatsingsruimte voor landbouw in Nederland in 2017 van 135,4 mln kilogram fosfaat. (CBS statline)

2. **Artikel 32: Behoud dit artikel en pas zodanig aan dat bij overdracht van dier- of fosfaatrechten er een percentage afgeroomd wordt dat uit de markt genomen wordt.**

Artikel 32 wordt in het wetsvoorstel verwijderd. Dit artikel bood de mogelijkheid om dierrechten bij overdracht af te romen. Dit artikel wordt volgens de minister overbodig doordat er een mogelijkheid wordt toegevoegd om een sector een algemene korting op te leggen bij overschrijding van het mestplafond. Het verwijderen van artikel 32 heeft echter als gevolg dat de fosfaat- en stikstofplafonds maximaal opgevuld zullen blijven en de minister de mogelijkheid verliest om gericht te sturen op kringlooplandbouw (via de mestproductie) door rechten uit de markt te nemen. Deze mogelijkheid moet blijven bestaan omdat de plafonds momenteel nog te hoog zijn om aan de doelen voor klimaat, milieu en biodiversiteit te voldoen. Daarnaast heeft de minister zelf aangegeven dat de fosfaatrechten die nu in de markt zijn, dit plafond bijna volledig opvullen, hetgeen betekent dat een overschrijding van het plafond erg makkelijk kan gebeuren. De algemene kortingen die hier voorgesteld worden bij een overschrijding zullen leiden tot veel protest uit de sector en kunnen ook als oneerlijk worden ervaren omdat alle boeren getroffen worden.

Door het uit de markt nemen van rechten bij overdracht wordt er een buffer voor de mestplafonds gecreëerd en wordt langzaam en beheerst een transitie in gang gezet voor het meer sluiten van kringlopen. Wij vragen u daarom om artikel 32 te behouden en uit te breiden naar fosfaatrechten.

Conclusie

Ons huidige landbouwsysteem legt een te grote last op klimaat, biodiversiteit en milieu. Het wetsvoorstel wijziging meststoffenwet kan sturing geven aan de uitvoering van uw visie van een duurzame kringlooplandbouw door 1) de fosfaat- en stikstofplafonds te verlagen tot het niveau dat er geen mestoverschot meer is en 2) door het afromen van dier- en fosfaatrechten bij overdracht, en deze rechten uit de markt te nemen.